

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

2. Белицын И.В. Лекционный мультимедийный комплекс как средство активизации учебно-познавательной деятельности обучающихся: Дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Барнаул, 2003. – 159 с.

3. Егорова Ю.Н. Мультимедиа как средство повышения эффективности обучения в общеобразовательной школе: Дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Чебоксары, 2000. – 196 с.

4. Жалдак М.І., Лапінський В.В., Шут М.І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: Посібник для вчителів // Вкладка газети «Інформатика». – 2004. – С. 41-48 (281-288).

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Тетяна Гладун, аспірант

Рівненський державний гуманітарний університет

Одним із центральних понять інформаційних технологій навчання є модель учня, за допомогою якої описується різні сторони його стану: знання, особисті характеристики, професійні якості тощо. Моделювання пізнавальної діяльності учня є напрямом розвитку штучного інтелекту в навчанні. Подібне моделювання сприяє процесу індивідуалізації навчання, що також є одним із важливих чинників підвищення ефективності навчального процесу.

До найважливіших дидактичних вимог до організації навчального процесу відносять індивідуальний підхід до кожного учня. Використання комп'ютерних навчальних програм припускає високий ступінь індивідуалізації пізнавальної діяльності в порівнянні з традиційними методами. Можливість вибору індивідуальної траєкторії вивчення навчального матеріалу, регулювання темпу його засвоєння, а також ступінь адаптації в інтелектуальних системах підтримки навчання, базованих на моделі учня, фактично перетворюють навчальну діяльність учнів у самостійну когнітивну діяльність, яка включає:

- сприйняття;
- осмислення і фіксацію знань;
- формування особистого досвіду;
- проектно-дослідницьку, пошукову навчальну діяльність.

На етапі сприйняття ключову роль виконують особливості учнів, а саме їх провідна репрезентативна система. За формою, якій віддається перевага, сприйняття інформації розрізняють людей, що володіють різними репрезентативними системами [1, с. 84]. Це – *аудіали, візуали й кінестетики*. Аудіал сприймає інформацію на слух і для нього важлива інтонація викладення матеріалу. Візуалу важливі зображення, і в мові, і в тексті необхідні слова-ключі, що допомагають швидко відновлювати картину предмету. Для кінестетиків головне – це відчуття. Найбільш успішніше з навчальними системами, в яких основна частина інформації передається через текст, графіку й зображення, можуть працювати візували, а використання навчальних мультимедійних комплексів, в яких наперед підготовлена інформація передається графічними, анімаційними, аудіо- і відеоілюстраціями, дозволяє зробити успішнішим навчання учнів з різними репрезентативними системами. Психологічний тип характеризує індивідуальні властивості психіки, що визначають протікання психічної діяльності людини.

Спираючись на психологічні особливості учня, можна максимально реалізувати його потенційні можливості до навчання за допомогою комп'ютерних навчальних програм. При цьому інтерактивність мультимедійних навчальних програм надає можливості не тільки для пасивного сприйняття інформації, але і для активного дослідження моделей об'єктів, що вивчаються, або процесів. Інтерактивність додає в мультимедіа когнітивний характер, вносить ігрові й дослідницькі компоненти в навчальну діяльність, спонукає учнів до глибокого і всебічного аналізу властивостей об'єктів і процесів, що вивчаються.

Залежно від домінуючої форми сприйняття матеріалу і слід розробляти структуру й дидактичну основу навчального матеріалу. Дослідження доводять, що учні з домінуючою аудіальною модальністю показують нижчі результати при роботі з навчальними комп'ютерними програмами, що пов'язано з їх особливістю освоєння ідеограм через звуковий образ сприйняття.

Репрезентативна система і психологічний тип особи учня впливає на мотивацію в навчанні. Найвищий рівень мотивації у холерика-візуала; середній рівень мотивації до навчання спостерігається у сангвініка всіх репрезентативних систем; до надмірної мотивації не схильні холерики-аудіали, флегматики й меланхоліки; ніякої мотивації немає у флегматика-кінестетика й меланхоліка-кінестетика.

Високий рівень розумового розвитку, гнучке мислення, добра пам'ять є сприятливими передумовами для успішного навчання учнів. Проте, своєрідність людської індивідуальності не вичерпуються особливостями його інтелектуальної підготовки й особливістю пізнавальних процесів. На успішність навчання в цілому, впливають також природжені психофізіологічні особливості, такі, як сила нервової системи, яка визначає працездатність людини і її лабільність, що визначає швидкість протікання нервових процесів.

Проведені спостереження показують, що при роботі з персональним комп'ютером сила нервової системи вирішального впливу на успішність діяльності не надає. Через підвищену виснаженість учні зі слабкою нервовою системою недостатньо упевнені в собі, набагато частіше звертаються за допомогою до вчителя. У той же час інша властивість нервової системи – лабільність – безпосередньо позначається на особливостях комп'ютерної діяльності учнів. За інших рівних умов лабільні учні з високою швидкістю протікання нервових процесів працюють швидше. Діапазон індивідуальних відмінностей тут дуже великий. М.А. Холодна стверджує, що індивідуальні особливості учнів при сприйнятті інформації, засобах аналізу, структуровані та оцінювані навчального матеріалу утворюють типові форми інтелектуальних рівнів, відносно яких групи людей є схожими або відмінними один від одного, тобто індивідуальна інтелектуальна діяльність учнів базується на загальних закономірностях організації протікання та розвитку когнітивних якостей [2, с. 285].

Згідно традиційної психоаналітичної точки зору, індивідуальні відмінності в пізнавальній діяльності – це відображення реальності [3, с. 84]. Деякі вчені, вказують, що не можна використовувати в навчальному процесі універсальні стандарти відображення інформації, оскільки нав'язування учням методики навчання, без урахування його індивідуальних та когнітивних якостей, може погіршити його діяльність. На погляд М.А. Холодної, існують

індивідуально-пізнавальні адаптаційні стратегії поведінки, тобто учень сам обирає найбільш оптимальний для себе засіб отримання та переробки інформації.

Не менш значущими є такі якості, як імпульсивність або її протилежність – рефлексія. Про імпульсивність йдеться в тих випадках, коли людина відразу, не замислюючись, відповідає на зовнішні подразники, легко схиляється на користь тієї або іншої гіпотези, не враховуючи ступінь її правдоподібності. Рефлексія приписується людям, які, перш ніж щось робити, внутрішньо випробують гіпотези, відкидаючи ті з них, які здаються ним невідповідними, тобто поступають обдуманно, обережно, зважено.

Що ж до процесу навчання, то, використання комп'ютерних програм якраз і є тією реальною мірою, яка може погоджувати умови процесу навчання, і, перш за все, його темп з індивідуально-психічними особливостями кожного окремого учня. У цьому випадку комп'ютер виступає як один з ефективних засобів індивідуалізації процесу навчання.

Ряд авторів зазначають, що при роботі з комп'ютером дуже велику роль виконують такі особливості, як уважність, охайність, ретельність, сумлінність. Їх можна розглядати як універсальні особливості, здатні виявлятися у будь-якої людини і відобразитися на процесі оволодіння будь-яким видом діяльності. Формування цих якостей залежить, перш за все, від бажання і наполегливості самих учнів.

Проте, значна кількість дослідників оперують тим, що комп'ютер унаслідок строгості дії завантажуваних в нього програм постійно пред'являє до людини, яка з ним працює, достатньо жорсткі вимоги, без дотримання яких він працювати просто не буде. У цьому випадку ПК виконує роль дисциплінуючого чинника в загальній схемі навчального процесу.

На думку І.Г. Ігнатової інформаційно-навчальне середовище повинне реалізовувати такі основні функції [3, с. 35]:

- оперативна доставка навчальної інформації учням;
- здійснення комунікаційної функції між усіма учасниками навчального процесу і зворотного зв'язку з вчителем;
- забезпечення індивідуальної і групової самостійної роботи.

В основу механізму саморегулювання навчального процесу покладається прямий і зворотний зв'язок у системі «вчитель – інформаційно-навчальне середовище – учень». Інформаційно-навчальне середовище розглядається у працях як комплекс компонентів (блоків), який забезпечує інтеграцію інформаційних технологій у процес навчання

Складовою частиною інформаційно-навчального середовища вони виділяють учнів, вчителів і «зовнішніх» учасників навчального процесу, взаємодія яких здійснюється за допомогою сучасних телекомунікаційних засобів.

Інформаційні потоки є найдинамічнішою частиною, об'єднуючою різні компоненти цієї антропоцентричної системи в єдине ціле. Ці зв'язки повинні носити відкритий, діалогічний характер і забезпечувати взаємодію учасників навчального процесу між собою та із зовнішнім середовищем [4, с. 40]. Основною умовою, що визначає успішне функціонування всієї системи навчальної діяльності в інформаційно-навчальному середовищі, є готовність учасників навчального процесу до взаємодії в новому середовищі. Під готовністю мається на увазі низка психолого-педагогічних умов, що становлять основу реалізації інформаційно-навчального середовища для підтримки якості засвоєного матеріалу з дисципліни.

Ефективна самостійна навчальна діяльність щодо освоєння матеріалу дисципліни можлива тільки за умови забезпечення своєчасного зворотного зв'язку і функцій контролю. Розглядають два типи зворотного зв'язку в інформаційно-навчальному середовищі.

Перший тип – це інформація, яка надходить від тієї або іншої навчальної чи тестуючої програми навчального процесу, у відповідь на дії учня. Такий зворотний зв'язок характеризується оперативністю, дає можливість зробити усвідомлений висновок про успішність або помилковість навчальної діяльності, вона спонукає його до рефлексії, є стимулом до подальших дій, допомагає оцінити і скорегувати одержані результати.

Другий тип зворотного зв'язку – це реакція викладача або інших учасників навчального процесу на діяльність учня. Вона може бути як оперативною, так і відстроченою, але лише до деякої міри.

Облік індивідуальних відмінностей учнів є важливою умовою ефективного процесу навчання, що розкрито у працях цілого ряду дослідників. Ставлення до учнів як суб'єкту навчального процесу в інформаційно-навчальному середовищі в ідеалі повинно бути «пов'язано з правом вибору кожним з учнів власної технології навчального процесу, з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей суб'єкту – уваги, пам'яті, мислення, типу нервової діяльності; воно базується на вивченні індивідуально-типових процесів і способів оволодіння навчальним матеріалом, на виявленні психофізіологічних механізмів, що лежать в основі індивідуально-своєрідних шляхів оволодіння навчальним матеріалом» [5, с. 45]. І, нарешті, навчальна діяльність буде максимально ефективною, якщо вона виходить на рівень співтворчості учнів і вчителя.

У ролі засобів представлення когнітивного інструментарію придбання знань можуть виступати такі складові, як текстові, гіпертекстові та графічні редактори, програми створення презентацій, мови програмування, бази даних тощо.

Узагальнюючи все вище сказане, можна зробити висновок, що ефективність комп'ютерного навчання, окрім усього іншого, залежить від психологічних особливостей учнів, які визначають мотивацію до навчання. Присутність вчителя, як об'єкту управління навчальною діяльністю, також є одним з основних чинників, що підвищують ефективність комп'ютерного навчання. На сучасному етапі розвитку інформатизації навчального процесу наукове обґрунтування як теоретичних аспектів проблеми, так і практичних розробок реальних програмних продуктів і їх упровадження в навчальний процес.

Список використаних джерел

1. Холодная М.А. Когнитивные стили и интеллектуальные способности // Психологический журнал, 1992. – Т.13. – №3. – С.84-93.
2. Холодная М.А. Когнитивные стили. О природе индивидуального ума. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – 384 с.
3. Ігнатова І.Г., Соколова Н.Ю. "Принцип подключения активных компонентов в виде специализированных обучающих программ через информационно - образовательную среду на базе ОРОКС" // XI конференция-выставка

Информационные технологии в образовании: Сборник трудов участников конференции. Часть III. – М.: Издательство МИФИ, 2001. – 138 с.

4. Жалдак М.И. Система подготовки учителя к использованию информационной технологии в учебном процессе: Дис. в форме науч. доклада д-ра пед. наук: 13.00.02 / АПН СССР; НИИ содержания и методов обучения. – М., 1989. – 48 с.

5. Уваров А. Ю. Компьютерная коммуникация в современном образовании // Информатика и образование. – 1998. – №4. – С.45-47.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Гнедко Наталя, викладач, Белешко Д.Т., к.п.н., доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Відповідно до Концепції профільного навчання в старшій школі, випускник основної школи повинен попередньо самовизначитись відносно профілюючого напрямку власної діяльності. Оскільки профільна школа найповніше реалізує принцип особистісно орієнтованого навчання, що значно розширює можливості учня у виборі власної освітньої траєкторії. [1, с.1]

Допрофільна підготовка здійснюється у 8-9 класах з метою професійної орієнтації учнів, сприяння у виборі ними напрямку профільного навчання в старшій школі. [1, с.9]

Особливу роль в дослідженні і розробці проблеми допрофільної підготовки мають роботи Б.В.Авво, О.В.Акулової, М.І.Бурди, Г.І.Іванюк, С.П.Льїної, Н.В.Немової, А.А.Пінського, С.А.Писаревої, М.В.Степанової, А.П.Тряпичіної, І.Д.Чечель та ін. І все ж проблема формування умінь учнів в умовах допрофільної підготовки залишається недостатньо розробленою.

Допрофільна підготовка – це система педагогічної, психологічної, інформаційної та організаційної підтримки учнів основної школи, яка сприяє їхньому самовизначенню для завершення повної освіти. [2, с.274] Допрофільна підготовка актуалізує потреби учнів та забезпечує інформаційною базою під час процесу визначення учнями своїх освітніх і життєвих планів, створює умови для отримання учнями мінімального особистого досвіду в різних видах діяльності.

Допрофільна підготовка поєднує три основні напрямки роботи:

1). Інформаційна робота. У зміст даного напрямку входить:

- інформування про установи та програми початкової, середньої та вищої професійної освіти,
- інформування про структуру ринку праці, стан та динаміку ринку праці на конкретній території,
- інформування про структуру та зміст профільного навчання і про установи, які реалізують програми середньої повної загальної освіти.

Цей зміст реалізується через такі форми:

– всередині освітньої установи: настановча бесіда; надання учням завдань для самостійної роботи; самостійна робота учнів з обробки інформації, яка підготовлена на територіальному рівні, а також в додаткових джерелах інформації; презентація та обговорення результатів самостійної роботи.

– на міжшкільному (територіальному) рівні: відвідування освітніх установ і виробництва, яке сплановане і організоване за допомогою різних форм (ярмарки, дні відкритих дверей тощо) на територіальному рівні.

У результаті реалізації даного напрямку учні отримують необхідні інформаційні ресурси для планування свого навчання в майбутньому та досвід роботи з такими ресурсами.

2). Реалізація змісту допрофільних курсів. Зміст курсів за вибором не пов'язаний безпосередньо з академічним поглибленням в рамках конкретного предмета та не є пропедевтики профільних курсів. Він вводить учнів у світ сучасних професій та є прикладним, оскільки дозволяє учням за результатами своєї пізнавальної або практичної діяльності оцінити свої можливості в освоєнні тих чи інших способів діяльності. Зміст курсів за вибором визначається на рівні освітньої установи з урахуванням запитів учнів, особливостями місцевого ринку праці, можливостей освітньої установи або групи освітніх установ. Освітня установа має запропонувати учню набір курсів, який визначається всіма можливими сполученнями типів діяльності та об'єктів впливу.

Головна мета допрофільної підготовки – підготувати майбутніх випускників основної школи до усвідомленого вибору форми продовження освіти і профілю подальшого навчання. Звуження сфери інтересів, пов'язаних з професійним та соціальним самовизначенням, має відбуватися в міру дорослішання учня. Надалі, отримуючи профільну освіту, учні будуть уточнювати, змінювати свій профіль, їх вибір все буде більш тісно пов'язаний з професійним самовизначенням. Коли учень навчатиметься в старших класах, то набутий ним досвід діяльності та проектування стануть засобом освоєння профільних і елективних курсів.

Курси за вибором можуть реалізовуватися в різних формах: урок, практикум тощо. Їх тривалість може бути різною, але вони повинні вкладатися в рамки одного семестру, оскільки після проведення проміжної атестації учень може вибрати інший курс.

Реалізація даного напрямку має сприяти усвідомленню учнями своїх переваг з позицій майбутньої діяльності.

3). Психолого-педагогічний супровід проектування учнем своєї освітньої траєкторії. У зміст даного напрямку входить:

– діагностичний блок, який включає в себе систему заходів щодо виявлення схильностей, спрямованості і мотивації учнів до освоєння того чи іншого виду діяльності,

– блок моніторингу, який включає в себе оцінку особистого просування учня в процесі освоєння курсів за вибором,

– блок роботи з учнями, який включає в себе: організацію групової та індивідуальної рефлексії за підсумками освоєння курсів за вибором та виконання завдань по роботі з інформацією; індивідуальні консультації, засновані на результатах діагностики та моніторингу, які проводяться за бажанням учня; групові тренінги, спрямовані на освоєння учнями способів самопрезентації, самоаналізу, самоконтролю, організації праці, планування, ефективної

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Зарединова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектної методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомления детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Малиновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіась Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Малиновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Зарединова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмій студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаева Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталія Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Розвиток Я-образу професіоналу на етапі фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отлич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*